

Státy rozhodly o ustavení mezivládního panelu pro chemické látky, odpady a znečištění

23.6.2025 - Veronika Krejčí | Ministerstvo životního prostředí ČR

V uruguayském Punta del Este se v pátek 20. června 2025 státy rozhodly ustanovit mezivládní vědecko-politický panel pro chemické látky, odpady a znečištění. Náplní tohoto ustanovení bude na základě vědeckých dat nezávisle zprostředkovávat výsledky vědecké práce v nakládání s chemickými látkami a odpady a prevenci znečištění, a tím tak na globální úrovni zásadně přispívat k lepší ochraně lidského zdraví a životního prostředí.

Rozhodnutím o ustavení panelu vyvrcholilo více než tříleté vyjednávání v pracovní skupině pod patronací Programu OSN pro životní prostředí (UNEP) mezi státy a za pomoci nevládních organizací a mezinárodních organizací a smluv, které se zabývají chemickými látkami a odpady. Mezinárodní vyjednávání začalo na podzim 2022 během českého předsednictví v Radě Evropské unie v reakci na potřebě řešit třetí pilíř trojí planetární krize, které lidstvo v současnosti čelí - a tou je vedle změny klimatu a ztráty biodiverzity také znečišťování životního prostředí. Zatímco pro první dvě témata již existují Mezivládní panel pro změnu klimatu a Mezivládní platforma pro biodiverzitu a ekosystémové služby, které na globální úrovni poskytují nezávislá, robustní a periodická shrnutí vědeckých poznatků pro politické rozhodování na mezinárodní, ale i dalších úrovních, tak pro téma znečišťování životního prostředí zatím podobná renomovaná vědecko-politická platforma chyběla.

Nový panel bude pomáhat nejen mezinárodním úmluvám a organizacím, které se zaměřují na chemické látky, odpady a otázky znečištění životního prostředí obecně, ale i národním vládám, které budou získávat průběžné robustní podklady pro přijímání potřebných politik a opatření na ochranu lidského zdraví a životního prostředí před nesprávným nakládáním s chemickými látkami a odpady a před znečištěním obecně. Panel ustaví odborný vědecký výbor (Interdisciplinary Expert Committee) a kromě finančních pravidel a zásad tvorby pracovního programu přijme také jednací řád a připraví proceduru pro ustavení odborných partnerství s mezinárodními smlouvami, organizacemi a výzkumnými programy a infrastrukturami, včetně těch z EU.

Panel bude také důležitou příležitostí pro zapojení českých vědců a odborníků v uvedených oblastech, jejichž práce je již nyní v Evropě i ve světě velmi uznávána.

<https://mzp.gov.cz/cz/pro-media-a-verejnost/aktuality/archiv-tiskovych-zprav/staty-rozhodly-o-ustaveni-mezivladniho>